

บรรณัชชัย-สัจจิตต์ ทอตน้อง 'สุพรรณบุรี'

เปิดปมประวัติศาสตร์ถอดรหัสความเป็นไทยใน 'สำเนียงเหนือ'

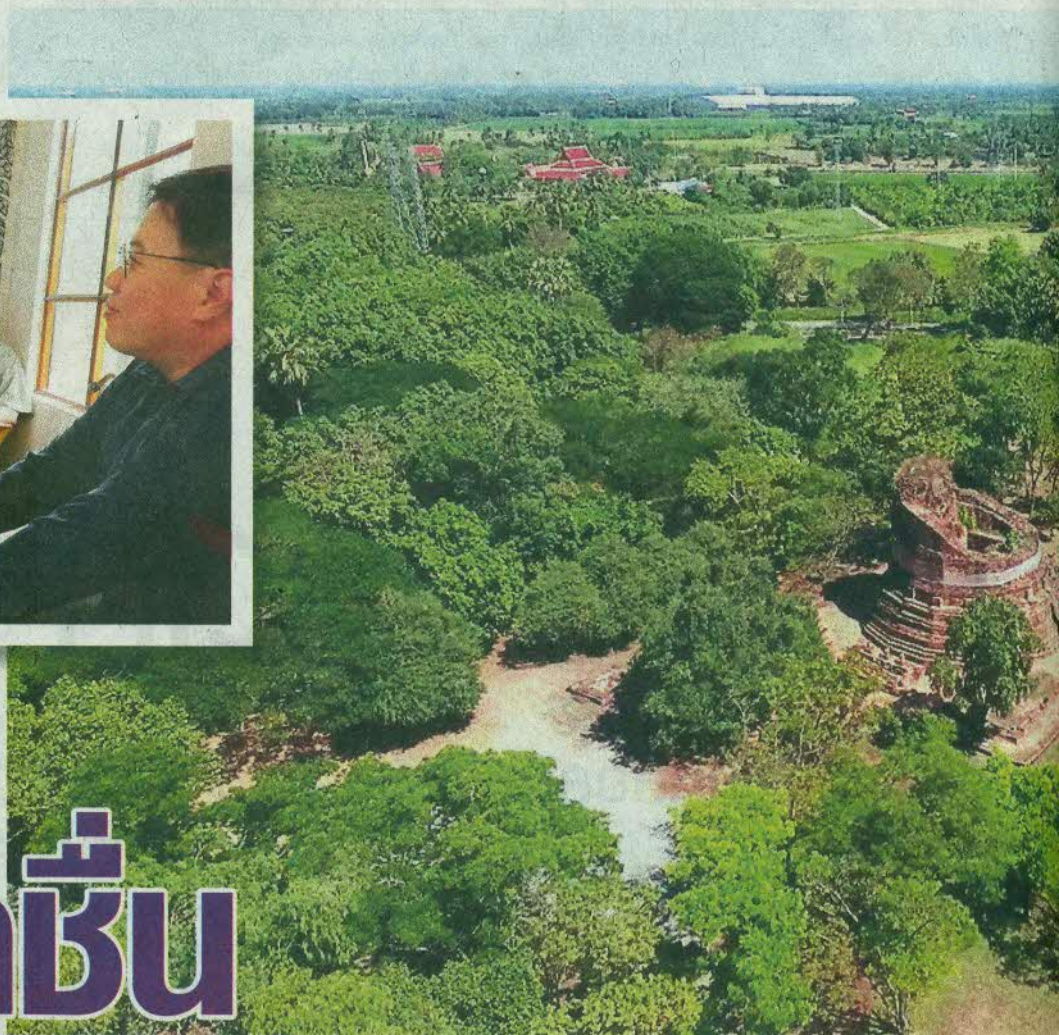
บรรคัษย-สัจจตต์ ทอดน่อง'สุพรรณบุรี'

เปิดมุมมองประวัติศาสตร์ถอดรหัสความเป็นไทยใน

3 วิทยากรนั่งพูดคุยก่อนเริ่มถ่ายทอดสด

เสาร์
www.facebook.com/ScoopMati
ประชาชน

ภาพมุมสูงจากโดรน ซากเจดีย์วัดสนามชัย ซึ่งเก

ด้วย
เมือง
...
...
2,000
...
โยง

พศ. รุ่งโรจน์ ภิรมย์อนุกูล ม.รามคำแหง
ร่วมเล่าประวัติศาสตร์เมืองสุพรรณ

แนวกำแพงเมืองสุพรรณฝั่งตะวันตก ยังเหลือซากแนวอิฐ

ฝานไปอย่างสนุกสนานจริงๆ สำหรับรายการ “ขรรค์ชัย บุนปาน-สุจิตต์ วงษ์เทศ ทอดน่องท่องเที่ยว” ตอน “เหนือสุพรรณบุรี สร้างสรรค์ความเป็นไทย สมัยกรุงศรีอยุธยา” ในช่วงบ่ายของวันอังคารที่ 23 มกราคม ที่ผ่านมา โดยเดินทางไปยังถนนแฉกร้าว อำเภอเมืองสุพรรณบุรี ที่คลาคล่ำด้วยผู้คนและรถราขวักไขว่ในบริเวณแยกแฉกร้าว ทำเอา เอกภัทร เชิดธรรมธร พิธีกรหนุ่มยิงคำถามแรกว่าตรงนี้เป็นโบราณสถานตรงไหน? สุจิตต์ วงษ์เทศ คอลัมนิสต์เครือมติชน ตอบทันทีว่า “นี่แหละ โบราณสถานโคตรๆ!” พร้อมขยายความว่า เดิมจุดที่ยืนอยู่นี้ เชื่อว่าเป็นกำแพงเมืองยุคแรกของสุพรรณฯ แต่ถูกทำลายไถทิ้งไปจนเห็นหมดแล้ว ทั้งที่คนกับโบราณสถานสามารถอยู่ร่วมกันได้ เพราะอยู่กันมาแต่ไหนแต่ไร

“ตอนนี้เรายืนบนถนนแฉกร้าว เชื่อว่าเป็นกำแพงรุ่นแรกของสุพรรณบุรีในฝั่งตะวันออกซึ่งตอนนั้นเรียกสุพรรณภูมิ ขอบเขตคร่อมแม่น้ำท่าจีน 2 ฟาก คือ มีแม่น้ำท่าจีนกลาง ส่วนกำแพงอิฐฝั่งตะวันตกสร้างทีหลัง ขนาดจากรายงานของกรมศิลปากร ยาว 3,600 เมตร กว้าง 1,900 เมตร คิดดูว่าใหญ่โตมหึมาขนาดไหน ต้องมีคนมหาศาล เรื่องนี้ไม่มีการบอกให้ประชาชนรู้ ปัจจุบันยังจะรื้อบ้านในชุมชนป้อมมหากาฬอีก ของดีจะทำลายราชการนี้ขอบใจคนออกจากโบราณสถาน สาเหตุมาจากวิธีคิดทางประวัติศาสตร์ไทยที่เอาแต่โบราณสถาน ไม่เอาคน มีแต่ตัว ไม่เอาคนรอบวัด”

ส่วนความเป็นมาของเมืองสุพรรณ สุจิตต์กล่าวโดยสังเขปว่า มีพัฒนาการอย่างยาวนาน โดยเมื่อราว 2,000 ปีมาแล้ว เกิดเมือง “อู่ทอง” ขึ้นแล้วรุ่งเรือง สืบเนื่องต่อมาตามลำดับ

“คุณขรรค์ชัยเคยขอรื้อท่อน้ำบรรหาร ศิลปอาชา ให้ช่วยพัฒนาอู่ทอง นั่นแหละบรรพชนคนสุพรรณฯ คนอู่ทองไม่ได้เป็นใช้ปาดาย แต่มีชีวิตและพัฒนาเป็นบ้านเมืองเมื่อเกิดการค้าโลก มีการติดต่อกันทั่วโลก รับวัฒนธรรมอินเดีย ก็เกิดเป็นบ้านเมืองใหญ่โต การค้ามั่งคั่งขึ้น แล้วคนมายึดพื้นที่ใหม่คือบริเวณจังหวัดสุพรรณบุรีหลัง พ.ศ. 1000”

สำหรับประเด็น “สำเนียงเหนือ” สุจิตต์บอกว่า เป็นสำเนียง “สองฝั่งโขง” อย่างหลวงพระบาง สอดคล้องกับ “ตำนานขุนบรม” ทายาทพญาแถน ซึ่งมีลูก 7 คน คนโตครองเมืองหลวงพระบาง คนที่ 5 มาครอง “สุวรรณภูมิ” นี่คือร่องรอยทางวัฒนธรรม

“เมืองสุพรรณมีเจ้านายองค์หนึ่งชื่อ ขุนหลวงพะงั่ว หรือ พ่อจั่ว คำว่า จั่ว แปลว่าลูกชายคนที่ 5 โดยร่วม

รายการขรรค์ชัย บุนปาน-สุจิตต์ วงษ์เทศ ทอดน่องท่องเที่ยว ตอน “เหนือสุพรรณ สร้างสรรค์ความเป็นไทย สมัยอยุธยา” สนับสนุนโดย ชาร์วา บริษัทไทยเบฟเวอเรจ จำกัด (มหาชน) และบริษัท มายด์เอจ อินโนเวชัน จำกัด

จากซ้าย ผอ.สำนักศิลปากรที่ 2 สุพรรณบุรี มอบของที่ระลึก, ขรรค์ชัย บุนปาน, เอกภัทร เชิดธรรมธร, นพพร เพ็ธแพร, อนุวัฒน์ รุ่งเจียมศิลป์

สถาปนาอยุธยา ไอรสของขุนหลวงพะงั่วคือ พระเจ้าทองสัน ถูกพระรามศรฆ่าตาย จากนั้นสุพรรณฯกับละโว้ก็ไม่ถูกกัน ช่วงที่ขุนหลวงพะงั่วมีปัญหากับละโว้ จินสับสนุนสุพรรณภูมิเพื่อเชื่อมโยงการค้า เพราะต้องการค้าข้ามคาบสมุทร เหมือนเส้นทางสายไหมทางทะเล สุพรรณฯจึงใหญ่และแข็งแรง จักรพรรดิจีนเอาเจ้านครอินทร์ ลูกหลานขุนหลวงพะงั่วไปเลี้ยงเป็นลูกบุญธรรม ประทับอยู่ปักกิ่ง 1 ปี แล้วกลับสุพรรณฯ พร้อมช่างทำเครื่องสังคโลก ดังนั้น ที่กล่าวกันว่าพระร่วงไปเมืองจีนนั้น หมายถึงเจ้านครอินทร์ ไม่ใช่พ่อขุนรามคำแหง ทรงมีอำนาจตั้งแต่เพชรบุรีไปถึงสุโขทัย เป็นญาติกับทางนครศรีธรรมราช ปีที่เจ้านครอินทร์ยึดอยุธยา เป็นปีเดียวกับที่เจิ้งเหอตะลุนำนํ้ามา น่าสงสัยจะมีส่วนให้สุพรรณฯยึดอยุธยา เมื่อยึดแล้ว คนจำนวนหนึ่งไปอยู่อยุธยา สุพรรณภูมิ จึงคลายความสำคัญลง เปลี่ยนชื่อเป็นสุพรรณบุรี”

สุจิตต์ยังย้ำว่า สำเนียงเหนือ ไม่ใช่แค่สุพรรณฯ เพราะเมื่อสุพรรณภูมิยึดอยุธยาแล้ว ได้กลายเป็น

“สำเนียงหลวง” ของกรุงศรีอยุธยา ร่องรอยอยู่ในการเจรจา ซึ่งต้องตามจารีต โดยพูดด้วยสำเนียงแบบที่ทุกวันนี้เรียกว่าเหนือนั่นเอง

“คนดั้งเดิมในลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยาพูดภาษาอะไรไม่รู้ คนพวกนี้ทำการกับดินแดนภายในคือลุ่มน้ำโขง ซึ่งทรัพยากรเอามาขายให้จีน อินเดีย ลุ่มน้ำโขงพูดหลายภาษาแต่ภาษาก่อในการสื่อสารการค้าคือ ภาษาตระกูลจีนเป็นต้นเค้าภาษาไทย นานๆ เข้าก็พูดภาษาตระกูลมอญ-เขมรมาก่อน ก็ไทยคล่อง นานเข้าภาษาไทยมีอำนาจมาก กลายเป็นรัฐที่พูดภาษาไทย โดยในนั้นพูดด้วยสำเนียงเหนือ ในที่สุดสำเนียงเหนือก็มีอิทธิพลทั้งรัฐ”

ครวญเพลง ‘เหนือ’ ไขปมสำเนียงหลวงอยุธยา

จากนั้นถึงคิว นพพร เพ็ธแพร นักร้องดังจากหลายรายการโทรทัศน์ลูกหลานชาวสุพรรณฯโดยกำเนิด สร้างความครึกครื้นด้วยการขับร้องเพลง “เหนือ” ซึ่งสุจิตต์แต่งขึ้นเมื่อ พ.ศ. 253 มีเนื้อหาตั้งคำถามว่า สำเนียงเหนือ

จากไหน?

มีเนื้อเพลงว่า

“เหนือเอ๋ยมาจากไหน เหนือเอ๋ยมาจากไหน มาจากไหน
ไทยพูดลาวเหนือเอ๋ย (ซ้ำ)

กำแพงหนุมานชาลสมร กระบี่วามร ชุนทวาร และ
ไพศณณ์พิทักษ์กัณท์ ประพฤติพล ลักพาธิดาไป
อาสาศระรามผลาญราพย์ปราบเจ้าลγκαให้จงได้
หลวงฤทัยมีกลองดวงใจ อสุรีทันใดมาดนา
เหนือเอ๋ยมาจากไหน (ซ้ำ) มาจากไทยพูดลาวเหนือ

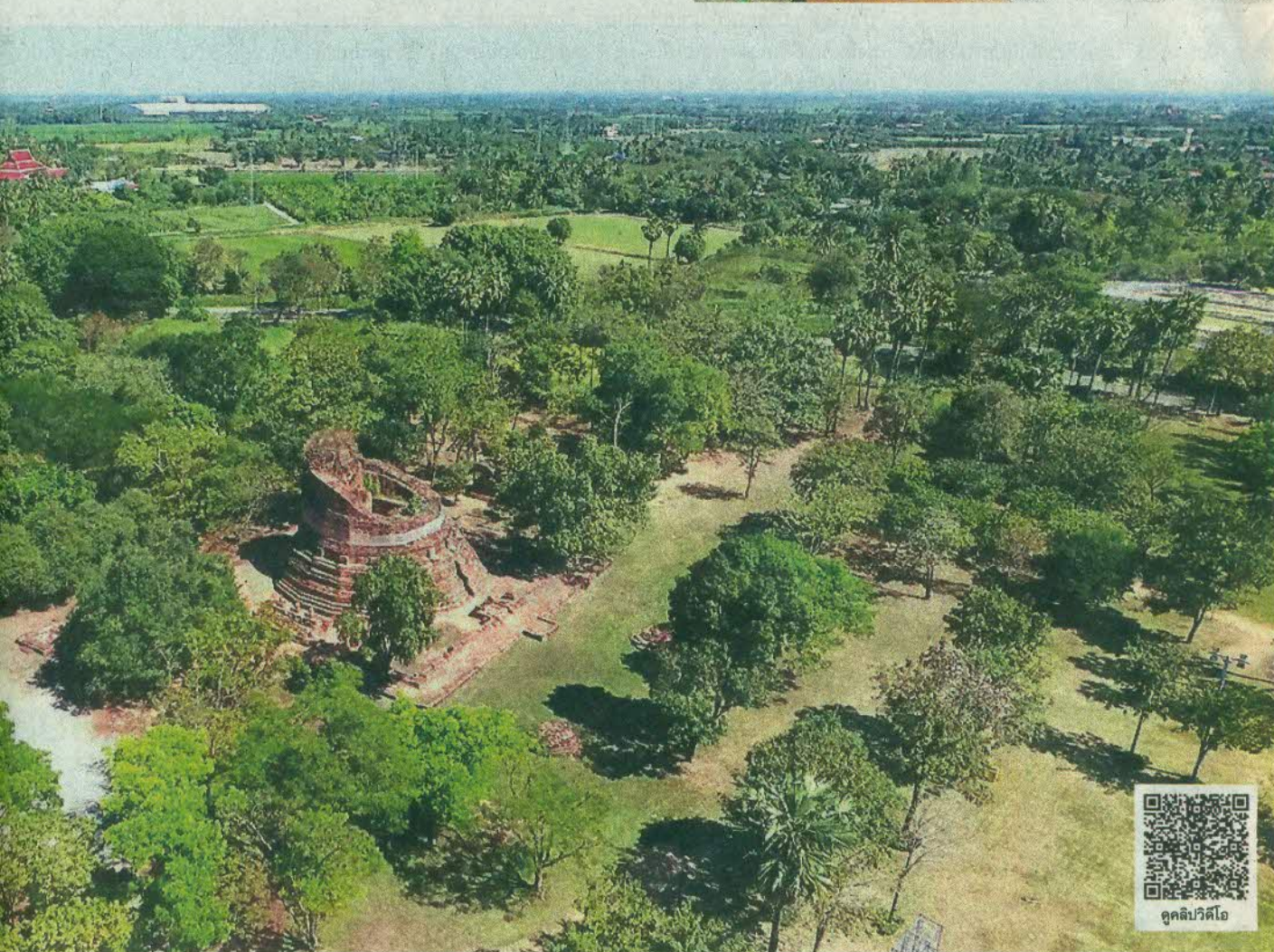
เอ๋ย

โซนเล่นเจรจาภาษาโซน ก้องโกญจนทเหนือ เสน
สำเนียงหลวงยุคอยุธยา เจ้านายไพร่ฟ้าเหนือทั้งนั้น
รากเหง้า เหล่าบรรพชนสยาม โขงน้ำเจ้าพระยา
สังสรรค์ เคลื่อนย้ายไปมาหากัน เหนือดึกดำบรรพ์
วันนี้

เหนือเอ๋ยมาจากไหน (ซ้ำ) มาจากไทยพูดลาวเหนือ
เอ๋ย”

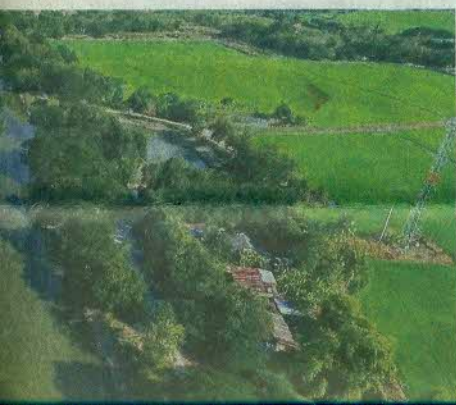
สุจิตต์ วรรณบุรี'

ความเป็นไทยใน 'สำเนียงเหนือ'

คุณลิ่วดีโอ

ภาพมุมสูงจากโดรน ชากเจดีย์วัดสนามชัย ซึ่งเก่าแก่ถึงยุคต้นกรุงศรีอยุธยา

จากนั้น ไม่ให้อารมณัประวัติศาตร์ขาดตอน ต่อทันที
ด้วยเพลง “สุพรรณบุรี” ซึ่งรบดิงห้วงเวลานับพันปีของ
เมืองแห่งนี้ไว้ในเพลงเดียว ความว่า

“สุพรรณบุรี มาจากสุพรรณภูมิ
สุพรรณภูมิ มาจากสุวรรณภูมิ
สุวรรณภูมิ แปลว่าแผ่นดินทอง ซึ่งง่ายขยายคล่อง
2,000 มาเคย

ศูนย์กลาง ศูนย์กลางการค้า การค่านานาชาติ เชื่อม
โยงเครือญาติสืบสยามอยุธยา

สุพรรณบุรี ร่วมสร้างศรีอยุธยา สร้างราชอาณาจักร

เมืองก็ส่งลูกชายไปเมืองจีน เมืองนี้พื้นที่ใหญ่มาก คิดว่า
คนต้องเยอะมาก สังเกตจากพระพุทธรูปประทับนั่งห้อย
พระบาทที่วัดป่าเลไลยก์ ซึ่งมีขนาดใหญ่มาก คนแถบนี้
ต้องเยอะขนาดไหนถึงจะสร้างพระใหญ่ขนาดนี้ได้ ทำนัง
ห้อยพระบาทนี้ เป็นวัฒนธรรมตกทอดตั้งแต่ยุคทวารวดี
พบที่นครปฐม ซึ่งก็ใกล้กับสุพรรณฯ พระพักตร์ชี้ว่าเป็น
แบบอยุธยาตอนต้น มากๆ จึงเชื่อว่าอาจสืบจากทวารวดี
โดยจะเห็นได้ว่าพระขนง (คิ้ว) ยังเป็นรูปปีกกา และนูน
แบบศิลปะทวารวดี อย่างนี้กว่าพอมดยุคทวารวดี คนจะ
ตายหมดทั้งเมือง แล้วมีคนกลุ่มใหม่มาอยู่จริงๆ แล้วคน

ตก ยังเหลือซากแนวอิฐ

น 'เหนือ' บริษัทไทย

น บุนปาน.

กไหน?

มีเนื้อเพลงว่า

“เหนือเอ๋ยมาจากไหน เหนือเอ๋ยมาจากไหน มาจาก
พุดลาวเหนือเอ๋ย (ซ้ำ)”

กำแพงหนุมานชาดสมร กระบี่วนาร ขุนทหาร แค้น
ศตพัครียักษ์มาร ประพฤติพล ลักพาธิดาไป

อาสวาทระฆฆผลาญวายุ ปราบเจ้าลงกาให้จงได้
ลวงฤาษีมีกลองดวงใจ อสุรีหันโดมามา

เหนือเอ๋ยมาจากไหน (ซ้ำ) มาจากไทยพุดลาวเหนือ
เอ๋ย

โชนเล่นเจรจากาษาโชน ก้องโกญจนาทเหนือ เสนหา
เนียงหลวงยุคอยุธยา เจ้านายไพร่ฟ้าเหนือทั้งนั้น

รากเหง้า เหล่าบรรพชนสยาม โชน้ำเจ้าพระยา
สรรค์ เคลื่อนย้ายไปมาหากัน เหนือตึกดำบรรพชน

นี้
เหนือเอ๋ยมาจากไหน (ซ้ำ) มาจากไทยพุดลาวเหนือ
เอ๋ย”

จากนั้น ไม่ให้อารมณืประวัติศาสตร์ขาดตอน ต่อทันที
ด้วยเพลง “สุพรรณบุรี” ซึ่งรวบตีงห้วงเวลานับพันปีของ
เมืองแห่งนี้ไว้ในเพลงเดียว ความว่า

“สุพรรณบุรี มาจากสุพรรณภูมิ

สุพรรณภูมิ มาจากสุพรรณภูมิ

สุพรรณภูมิแปลว่าแผ่นดินทอง ซื้อง่ายขายคล่อง
2,000 มาเอ๋ย

ศูนย์กลาง ศูนย์กลางการค้า การค่านานาชาติ เชื่อม
โยงเครือญาติสืบสยามอยุธยา

สุพรรณบุรี ร่วมสร้างศรีอยุธยา สร้างราชอาณาจักร
สยามแรกเอ๋ย

แรกเอ๋ยๆ สุพรรณฯร่วมกันสร้างอยุธยา สร้างราช
อาณาจักรสยามแรกเอ๋ย”

เปิดผังเมืองสุพรรณ

เจาะเอกสารจีนถึงจารึกเขมร

การถ่ายทอดสดตอนนี ยังได้รับเกียรติจาก ผศ.ดร.
รุ่งโรจน์ ภิรมย์อนุกุล อาจารย์ภาควิชาประวัติศาสตร์
มหาวิทยาลัยรามคำแหง ซึ่งเคยเสนอประเด็นฮือฮาผ่าน
หนังสือ “พระศรีสรรเพชญ์ ไม่ถูกไฟเผาผลาญทอง ตอน
กรุงแตก” โดยในครั้งนี้อาจารย์กำลังทุ่มเทศึกษาวจัย
อย่างสุดตัวในประเด็นเกี่ยวกับเมืองสุพรรณ โดยมีการ
ตรวจสอบภาพถ่ายทางอากาศ จึงมาร่วมทอดน่องชวน
คุยเรื่องกำแพงเมืองสุพรรณ

“ตอนที่สำรวจ
เมืองสุพรรณ
เกิดปัญหาว่า
เมืองผังตะวัน
ออก มีกำแพงคู
น้ำคันดินอยู่ตรง
ไหน เลยตรวจ
สภาพภาพถ่ายทาง
อากาศ พ.ศ.2498
โดยนำมาซ้อนทับ
กับภาพถ่ายทาง
อากาศในปัจจุบัน
พบว่าแนวซ้อน
ทับกันพอดีตั้งแต่
สี่แยกแควแก้ว ถ้

คูน้ำริมถนนแควแก้ว อำเภอเมือง จังหวัดสุพรรณบุรี เชื่อว่าเป็นกำแพงยุคแรก
ในฝั่งตะวันออก แต่ไม่เหลือร่องรอยแล้ว

ถามว่าแนวคูน้ำคันดินหายไปเมื่อไหร่ เข้าใจว่านานมาก
แล้ว เพราะแผนที่สมัยรัชกาลที่ 7 ก็ไม่มีแล้ว ปัจจุบัน
เหลือแค่แนวคูน้ำ ของเดิมคงกว้างกว่านี้ ตอนหลังมีการ
ทำถนน คงถมดินเยอะ เลยแคบลงมา”

อาจารย์ยังอธิบายถึงผังเมืองสุพรรณที่เป็น 4 เหลี่ยม
บ่งชี้ถึงอิทธิพลวัฒนธรรมทะเลสาบเขมรใน พ.ศ.1800
ลงมาก่อนการสถาปนากรุงศรีอยุธยา โดยตั้งข้อสงสัย
ว่าคงเป็นเมืองเดียวกับในจารึกปราสาทพระขรรค์ที่ระบุ
ว่ามีการสถาปนาพระชัยพุทธมหานารถ โดยเรียกว่า
เมืองศรีสุวรรณปุระ และก็คือสุพรรณภูมิในจารึกพ่อขุน
รามคำแหง และจารึกลานทองวัดสองคบ

“วัดสนามชัยมีเจดีย์ใหญ่ ยุคต้นอยุธยา หรือเก่า
กว่า เป็นการพิสูจน์ว่าเมืองนี้มีมาตั้งแต่ยุคต้นกรุง
ศรีอยุธยาเป็นอย่างมาก เอกสารจีนยุคราชวงศ์หยวน
บอกว่า ทิศตะวันตกเฉียงใต้ของนครวัดคือ เสียน ซึ่งก็
คือเมืองสุพรรณ เมืองเสียน คือ สยามตัวจริงที่จีนรู้จัก
พงศาวดารบอกเองว่าพุตจินมาหาเจ้าเมืองสุพรรณ เจ้า

เมืองที่ส่งลูกชายไปเมืองจีน เมืองนี้พื้นที่ใหญ่มาก คิดว่า
คนต้องเยอะมาก สังเกตจากพระพุทธรูปประทับนั่งห้อย
พระบาทที่วัดป่าเลไลยก์ ซึ่งมีขนาดใหญ่มาก คนแถบนี้
ต้องเยอะขนาดไหนถึงจะสร้างพระใหญ่ขนาดนี้ได้ ทำนัง
ห้อยพระบาทนี่ เป็นวัฒนธรรมตกทอดตั้งแต่ยุคทวารวดี
พบที่นครปฐม ซึ่งก็ใกล้กับสุพรรณฯ พระพักตร์ชี้ว่าเป็น
แบบอยุธยาตอนต้น มากๆ จึงเชื่อว่าอาจสืบจากทวารวดี
โดยจะเห็นได้ว่าพระชนง (คิ้ว) ยังเป็นรูปปีกกา และนูน
แบบศิลปะทวารวดี อย่างนี้กว่าพอมหาคยุคทวารวดี คนจะ
ตายหมดทั้งเมือง แล้วมีคนกลุ่มใหม่มาอยู่จริงๆ แล้วคน
ทวารวดี ก็มีชีวิตอยู่สืบจนสมัยต่อๆ มา”

ย้อนสุพรรณฯวันวานกับ‘ขรรค์ชัย’ ครึ่งต้องกินข้าวคลุกชีอิ้ว

ปิดท้ายด้วยเรื่องราวอันเปี่ยมด้วยสีสันจากปาก
ขรรค์ชัย บุนปาน ประธานกรรมการบริษัท มติชน จำกัด
(มหาชน) ที่เล่าไปหัวเราะไป ว่าสมัยเป็นนักเรียนมัธยม
เคยมีเพื่อนเป็นตำรวจชวนมาเยี่ยมแม่ที่สุพรรณฯ นั่ง
รถจากหน้าโรงหนังควีนส์ ย่านวังบูรพา ราวเที่ยงตรง
ถึงสุพรรณฯ 2 ทุ่ม หิวมาก แต่ไม่มีเงิน สุดท้ายกินข้าว
คลุกชีอิ้ว

จากนั้นชวนให้หลับตาจินตนาการถึงภาพในอดีต
ของเมืองสุพรรณเมื่อราว 50 ปีก่อน โดยบอกว่าในยุค
นั้น การเดินทางมายังจังหวัดสุพรรณบุรีแห่งนี้ นอกจาก

ทางรถยนต์แล้ว
ยังสามารถใช้เรือ
โดยสาร ลงเรือ
ที่ท่าปากคลอง
ตลาด และทำ
อื่นๆ ใกล้เคียง
กัน แต่เมื่อถนน
มีบทบาทมากขึ้น
เรือก็แล่นถึงแค่
บางบัวทอง

นอกจากนี้
ยังเล่าว่า เคย
มาเมืองสุพรรณ
พร้อมสุจิตต์ สมัย
เป็นนักศึกษา

คณะโบราณคดี มหาวิทยาลัยศิลปากร ตอนนั้นมีแต่ป่า
อ้อย รู้สึกว่านั่งรถนานแล้ว ทำไม่มาถึงสักที

“การเดินทางสมัยก่อนมีสี่ล้อมาก ตามท่าเรือมีของ
ขายเยอะแยะ ถั่ว กล้วย กล้วย อ้อย เป็นของที่ชน
ย้ายและพกพาสะดวก ตอนเรียนโบราณคดี เคยนั่งรถ
จากอยุธยามาสุพรรณฯ สมัยนั้นมีแต่ป่าอ้อย ไม่ถึงสัก
ที (หัวเราะ) เดิมสุพรรณฯเป็นจังหวัดปิด สมัยก่อนมีโจร
เยอะ เรียกว่า เสือ ไข้ป่าก็ชุกชุม ในยุคหลังต้องขอบคุณ
ท่านบรรหาร ที่ทำให้ที่นี่เจริญขึ้นมาก”

ทั้งหมดนี้เป็นเพียงส่วนหนึ่งของสาระและความ
สนุกสนาน โดยในเดือนมีนาคมที่จะถึงนี้ เตรียมเช็กอิน
กันที่ “บ้านท่าจีน” สมุทรสงคราม รับชม “ตรุษจีน”
บอกได้อย่างเดียวว่า ห้ามพลาด!

พันธุ์ทิพย์ธีระเนตร